

NEKOLIKO USTAŠKIH SPISA O STANJU ŠKOLSTVA U KOTARU NOVI VINODOLSKI 1941/42.

Za temeljitije istraživanje bitnih značajki i uvjeta u kojima je pokretana i razvijana NOB u Vinodolu već 1941. godine su vrlo korisna povijesna građa i razni sačuvani spisi tadašnjih ustaških prosvjetnih vlasti u ovom kraju, jer se u njima izravno ili posredno opisuju i neka zbivanja vezana uz NOB. Među takvima imaju posebno značenje spisi kotarske oblasti u Novom, koji se odnose na problematiku školstva novljanskog kotarskog područja.

Prije nego citiramo neke od tih spisa istaknimo da je u školskoj godini 1941/42. bilo u kotaru Novi ukupno 10 pučkih škola (Bribir, Klenovica, Krmpote, Krmpotska Luka, Ledenice, Mataija Draga, Novi, Povile, Trbotinj, Zagone Donje) i jedna pomoćna pučka škola (u Vojskom). Ove je škole tada polazio (ili — trebalo polaziti) 1075 učenika,¹ a u njima je — do listopada 1941. godine — bio zaposlen 21 nastavnik.² Osim ovih, u Novom je bila i građanska škola.

Pokretanje NOB-a u Vinodolu, osnivanje partizanskih jedinica, najprije na Viševici (srpanj 1941.), a potom na Ričičkom Bilu (studenj 1941.), Gornjem Zagonu i Krmpotama (siječanj—veljača 1942.), njihova vojno-operativna djelatnost kao i široka politička aktivnost vinodolskih komunista, omogućilo je da se organizira vinodolski slobodni teritorij na prijelazu 1941. na 1942. godinu, koji se prostirao na šumsko-planinskom vinodolskom području, odnosio na većem dijelu tadašnjih upravnih općina, kako nenaseljenog bibrirske tako i naseljenog krmpotsko-ledeničke i novljanske općine.

Na vinodolskom slobodnom teritoriju ustaške vlasti nisu mogle provoditi ni jedan oblik (funkciju) svoje djelatnosti, a to se, dakako, odnosi i na prosvjetu. Stvaranjem slobodnog teritorija prestale su djelovati i sve škole na njenu području. Sadržaj spisa koje objavljujemo se odnosi upravo na ta pitanja.

Takvih spisa je sačuvan veći broj i različita su sadržaja. Izabrali smo samo neke pa ih objavljujemo uz neophodno poštivanje autentičnosti i pojašnjavanje važnijih pojedinosti koje — ako se ima u vidu samo sadržaj spisa — ne bi bile dovoljno jasne.

Prvi spis ima ovaj sadržaj:

»Kotarska oblast Novi
Broj: 1987/1942

Novi, dne 7./III. 1942.

Predmet: Mataija Draga, pučka škola
obračun navjere iz proračuna
1941. požurnica rješenja.

MINISTARSTVU NASTAVE
Odjelu za puške škole
račun. odsjeku

ZAGREB

U savezu ovdašnjeg izvještaja Naslova pod brojem 4690 od dne 23/XII. 1941. u pogledu neurednosti obračuna navjere Vivode Ladi-slava, učitelja pučke škole u Mataija Dragi, moli se Naslov, da izvoli požuriti stegovni postupak protiv imenovanog, odnosno otpust iz službe jer se saznanjem ove oblasti od 3/ II. 1942. odmetnuo u komuniste četnike.

Budući Državna Riznica pododsjek za nastavu pod br. 14586 od 26. /I 1942. ponovo požuruje obračun navjere od 60.550 Kuna, moli se Naslov da izvoli vratiti ovoj oblasti dostavljene račune i namire sa iskazom da se uzmogne čim prije po odluci o otpustu iz službe imeno-vanog, neutrošeni dio navjere od 1.800 kuna podmiriti iz mjesečnih beriva imenovanog učitelja, koji će ga po činov. zakonu još pripadati, a po tome udovoljiti požurnici Državne Riznice sa skupnim obračunom za sve područne pučke škole.

S molbom za što skorije rješenje i povrat računa i namira sa iskazom

ZA DOM SPREMAN!

(M.P.)

KOTARSKI PREDSTOJNIK

Rušnjak v.r.³

Sadržaj spisa upućuje na nepobitan zaključak da je obavještenost ustaš-kih vlasti o tadašnjem stanju u šumsko-planinskom vinodolskom pojasu bila vrlo oskudna. Naime, u spisu spomenuti Ladislav Vivoda je već oko 20. listo-pada 1941. godine napustio svoju učiteljsku dužnost u Mataija Dragi i pri-ključio se partizanskoj jedinici, a ustaške prosvjetne vlasti su doznale za to, kako je naznačeno u citiranom spisu, 3. veljače 1942. godine. Ipak, ne treba isključiti mogućnost da su ustaške prosvjetne vlasti u Novom znale da Vivoda ne vrši svoju dužnost tijekom zadnjih mjeseci 1941. godine, ali, čini se, nisu raspolagale s pouzdanim podacima o razlozima.^{3a}

Drugi spis ima ovaj sadržaj:

»NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA — VELIKA ŽUPA VINODOL
I PODGORJE

Prs. Broj: 713/42

u Senju, dne 21. III. 1942.—

Predmet: Novi, kotar, pučke škole
prekid obuke.

Ministarstvu nastave — odjelu za pučke škole

u Zagrebu

Prema izvještaju kotarske oblasti u Novom br. 1496 od 17. III. 1942. pogoršale su se prilike u planinskim krajevima kotara uslijed učestalih napadaja četničko-komunističkih banda u tolikoj mjeri, da je silom tih prilika nastao prekid rada na pučkim školama: Krmpote, Krmpotske Luke, Mataija Draga, Trbotinj i Zagone, koje se nalaze na području ugroženih krajeva.

Obzirom na ovakve istaknute prilike, rad u navedenim školama je potpuno onemogućen, pošto je ugrožen život učiteljskog osoblja od

četničko-komunističke bande, slučaj Mirka Kaliterne učitelja u Zagonu, koji je 10 ožujka o.g. u noćno doba nasilno odveden, obustavljena je obuka u gore navedenim školama, na neizvjesno vrijeme dok se prilike ne poboljšaju, a učiteljsko osoblje izaslano na zamjениčko službovanje u druga mjesta o čemu je naslov posebno izvješćen prijepisom pojedinačnih riješenja o izaslanju.

Prednji izvještaj čast mi je predložiti s molbom na znanje.

Za Dom spremni!

(M.P.)

Veliki župan

prof. M. Sušić v.r.«⁴

Ovdje spomenut »izvještaj kotarske oblasti u Novom br. 1496« nije pro-
nađen. Nesumnjivo je da je bitni dio njegova sadržaja naveden u prethodno
citiranom spisu velikog župana.

Iz citiranog je spisa vidljivo da su svi učitelji koji su djelovali u škola-
ma u kojima je prekinuta nastava »izaslani na službovanje u druga mjesta«
i da su — svaki posebno — već primili rješenja o premještanju. Spis s po-
dacima o »razmještanju« učitelja je također sačuvan, ali ga ne objavljujemo
jer za ove potrebe nema važnosti.

Treći sačuvani spis ima, bez sumnje, još veće značenje. Evo njegova
sadržaja:

»KOTARSKA OBLAST NOVI

Broj: 1678/1942.

Novi, dne 14/IV. 1942.

Predmet: Novi — kotar, pučke škole prekid obuke
upit radi isplate nagrade škol. podvornika.—

MINISTARSTVU NASTAVE

Odjelu za pučku nastavu — računski odsjek

u/
ZAGREBU

Riešenjem Velike Župe Vinodol i Podgorje u Senju broj: 713 od 21.
III. 1942., a na temelju izvještaja ove oblasti broj: 1496 od 17. III.
1942., radi pogoršanih prilika planinskog kraja ovoga kotara obustav-
ljen je rad u puškim školama, Krmpote, Krmpotska Luka, Mataija
Draga, Trbotinj i Zagone, te pomoćnoj pučkoj školi u Vojskom, dok se
sigurnosne prilike poboljšaju.

Imenovane škole ne rade već od 10. ožujka 1942., pa se moli Naslov
za uputstvo ovoj oblasti u pogledu školskih podvornika, dali će se isti-
ma i nadalje isplaćivati mjesečna nagrada.

S molbom za što skorije uputstvo.—

ZA DOM SPREMAN!

(M.P.)

KOTARSKI PREDSTOJNIK

Rušnjak v.r.⁵

Kotarski predstojnik ističe, dakle, u ovom spisu da je Velika župa Vinodol i Podgorje »obustavila« rad u navedenim školama još 21. ožujka 1942. godine. Vrlo je jasno istaknuto da je to učinjeno »zbog pogoršanih prilika planinskog kraja ovog kotara«, a to je, zapravo, značilo — zbog stvaranja slobodnog vinodolskog teritorija na tom području, gdje je bio potpuno ukinut svaki oblik djelovanja ustaških vlasti pa i prosvjetni. Dakako, rad tih škola nije »obustavila« Velika župa, nego je »obustavljenje« izvršeno mimo, bez i protiv volje ustaških vlasti. Dakle, od ukupno 11 pučkih škola u novljanskom kotaru početkom 1942. godine prestalo je djelovati 6. U tih 6 škola je polazilo (trebalo polaziti) ukupno 497 đaka (oko 45% od sveukupnog broja đaka u kotaru), a učitelja je u njima bilo (trebalo biti) ukupno 7.

Navod kotarskog predstojnika o datumu prestanka djelovanja škola (10. ožujka 1942.)- nije točan, na što smo se već osvrnuli.

Uz ovaj je spis kasnije priložen još jedan (ne objavljujemo ga) u kojem ustaško ministarstvo nastave obavještava kotarsku oblast u Novom da se — unatoč prekidu rada navedenih škola — »podvorničke nagrade imaju isplaćivati i nadalje školama koje, za sada ne rade«, jer da su podvornici dužni »paziti na škole i čuvati školsku imovinu ako u mjestu nema nikoga od učitelja«.

Očito je da su ustaške prosvjetne vlasti, a čini se i kotarski predstojnik Rušnjak, smatrale prekid nastave u spomenutim školama privremenim. Nema ni potrebe osvrtni se na takva njihova gledišta.

Četvrti spis ima ovaj sadržaj:

**»NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA — VELIKA ŽUPA VINODOL I
PODGORJE**

Broj: 3074, 1942.

u Senju, dne 28.V. 1942.

Predmet: Bribir, puška škola — prekid obuke.—

**MINISTARSTVU NASTAVE — ODJELU ZA PUČKU NASTAVU
U**

ZAGREBU

Prema izvještaju kotarske oblasti u Novom Vinodolskom prekinuta je obuka na četverorazrednoj pučkoj školi u Bribiru, kotar Novi Vinodolski, dne 16. svibnja 1942, — silom nastalih prilika.—

Povodom toga, a na temelju zaključka mjes. škol. odbora u Bribiru i prijedlogu kotarske oblasti u Novom od 18.V. t.g. br. 2633 obustavljen je rad na pučkoj školi u Bribiru, na neizvjesno vrijeme dok se poboljšaju prilike.—

Razlozi: u zadnje vrijeme polazak djece u školu nemoguć je radi čestog oružanog napadaja odmetnika ne samo po noći, nego i po danu, kao i oružane obrane vojske koja se u Bribiru nalazi. Kod ovakovih prilika djeci je ugrožen život dolaskom u školu. Osim toga sama škola u središtu mjesta Bribir kraj neprestanih napadaja i obrane izložena je opasnosti i stradanju za vrijeme obuke zajedno sa učiteljstvom i školskom djecom, pa je daljnje obdržavanje obuke u ovako pogibelnim prilikama nemoguće.

O prednjem čast mi je izvjestiti visoki naslov s molbom na znanje i daljnje uređivanje.—

Za dom spremni!

(M. P.)

Veliki župan
prof. M. Sušić v.r.«

Ustaško je Ministarstvu nastave uputilo Velikoj župi ovaj odgovor:

»NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO NASTAVE ZAGREB
Broj: 57.480 — 1942.

Predmet: Bribir, pučka škola, prekid obuke.

Velikoj župi Vinodol i Podgorje
u
Senju

Savezno s vašim dopisom od 28. svibnja 1942 broj: 3.074, kojim je javljeno da je obuka u pučkoj školi u Bribiru, zbog oružanog napadaja odmetnika prekinuta, upućuje se velika župa da učiteljstvo spomenute škole izašalje na zamjenično službovanje, gdje je potrebno, a o učinjenom obavijesti ovo ministarstvo.
U Zagrebu, dne 12. lipnja 1942.

Po ovlaštenju ministra
pročelnik
uz
(potpis nečitljiv)«⁶

Spisi se, kako je vidljivo, odnose na pučku školu u Bribiru, koja se nije nalazila na oslobođenom teritoriju Vinodola. Međutim, u proljeće 1942. godine je bribirska partizanska jedinica povremeno izvodila operative akcije i u Vinodolskoj dolini, odnosno na području bribirskih naselja. Zbog toga su talijanske vojne komande pojačale mjere za suzbijanje tih akcija i osiguranja svog garnizona u Bribiru, pa je postavljanje zasjeda i pretresanje pojedinih bribirskih predjela također otežavalo dolazak djece u školu, što je u prethodnom spisu i istaknuto. Ta je mjera (prekid rada škole) bila privremena i kasnije je obuka održavana, premda sa čestim prekidima iz istih razloga. Međutim broj djece polaznika u školu je bio sve manji.

Peti spis ima ovaj sadržaj:

»NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
KOTARSKA OBLAST NOVI

Broj: 2818 — 1942.— U Novom, dne 12. lipnja 1942.—

Predmet: Pučke škole — stanje — izvještaj.—

Ministarstvu Nastave
odjelu za pučku nastavu

Zagrebu

Usljed pogoršanih prilika planinskog kraja područja ovoga kotara u kome se nalaze pučke škole: Krmpote, Krmpotska Luka, Mataija Draga, Tribotinj, Zagone i pomoćna pučka škola Vojsko, obustavljen je rad navedenih škola do poboljšanja sigurnosnih prilika riješenjem Velike župe Vinodol i Podgorje u Senju broj 713 od 21. III. 1942.

Navedene škole ne rade već od početka mjeseca ožujka t.g. a učiteljstvo pučke škole Krmpote, Krmpotske Luke, Tribotinja, i pomoćne pučke škole Vojsko, bilo je usljed opasnosti prisiljeno napustiti službovna mjesta, te su po potrebi službe dodijeljeni na rad u druge pučke škole kotara senjskog.

Pučka škola u Mataija Dragi ne radi zapravo od 22. listopada 1941. kada je učitelj Vivoda Ladislav samovoljno napustio službovno mjesto odmetnuvši se u odmetnike.

Pučka škola u Zagonu nije radila od 3. prosinca 1941. do 23. veljače 1942. usljed premještanja učitelja Kaliterne Mirka u Sokolovac, kotar Koprivnica. Obuka pučke škole Zagone nastavila se ponovnim nastupom službe učitelja Kaliterne Mirka dne 23. veljače 1942. usljed premještanja iz Sokolovca u Zagone i vršila se do 10. ožujka t.g. kada je imenovani u noći odveden od odmetnika.

Isto tako je privremeno obustavljen rad u pučkoj školi u Bribiru riješenjem Velike župe Vinodol i Podgorje u Senju br: 3074 od 28.V. t.g. i škola ne radi od 15. svibnja t.g., ali imade izgleda mogućnosti da bi se obuka pučke škole u Bribiru i Krmpotama još do konca školske godine mogla nastaviti i završiti.

Za vrijeme čišćenja planinskog kraja područja ovoga kotara od odmetnika po ovdašnjoj savezničkoj talijanskoj vojsci, stradala su mnoga sela i zaselci školske občine Krmpotske Luke, Tribotinja, Zagona i Vojskog.

Stanovnicima sela i zaselaka navedenih školskih občina zapaljeni su domovi (kuće) i školske zgrade osim zgrade pučke škole u Trbotinju.

Zgrada pučke škole Krmpotske Luke i pomoćne pučke škole Vojsko izgorjele su za vrijeme od 20. do 25. svibnja t.g., a zgrada pučke škole Zagona dne 5. lipnja 1942.

Zgrada pučke škole Krmpotske Luke i Zagona su vlasništvo posebnika, kojima se plaća najamnina na temelju ugovora odobrenih po Velikoj župi u Senju br: 2047 i 2048 od 15.IV. 1942. i glasom doznake najamnine broj: 41048 i 42008 od 23.IV.1942.

Pokraj ovako izvanredno teških prilika i bezobzirnog paljenja kuća stanovništva, najmodavcima pučke škole Krmpotske Luke i Zagona kao ni školskim podvornicima nie bilo moguće očuvati školske zgrade ni školsku imovinu, jer su i sami ostali bez svoga doma.

Obuka školske godine 1941./42. završit će se redovno u pučkoj školi: Klenovica, Ledenice, Novi, Povile, te Bribiru i Krmpotama ako se sadašnje smirenije prilike ne pogoršaju.

Obuku u pučkoj školi: Krmpotske Luke, Mataija Drage, Tribotinja, Zagona i pomoćne pučke škole Vojsko, prema iskazanom stanju neće biti moguće završiti za školsku godinu 1941./42., a niti započeti u školskoj godini 1942./43. do konačnog smirenja i sredenja izvanrednih prilika.

Na znanje sa napomenom, da je u pogledu najamnine za pučku školu Krmpotske Luke i Zagona i podvorničkih nagrada posebno obavješten računski odsjek, a za pomoćnu pučku školu Vojsko, odsjek za seljačku prosvjetu.

Za Dom spremni!
(M.P.)

Kotarski predstojnik
Rušnjak v.r.«⁷

U ovom spisu ponavlja kotarski predstojnik neke navode koje je istaknuo u prethodno citiranim spisima. Značajni su, međutim, podaci o tome da su talijanske trupe popalile mnoga sela, pa i školske zgrade u vinodolskom teritoriju. To je bilo u vrijeme tzv. talijanske proljetne ofenzive na slobodno područje Hrvatskog primorja i Gorskog kotara, koja je počela 20. svibnja 1942. godine. Školska zgrada u Zagonu (Donjem) je zapaljena, kao i cijelo selo, 5. lipnja nakon uspješno izvedenog partizanskog napada na jednu talijansku jedinicu u pokretu nedaleko od Zagona.⁸

Kotarski predstojnik pripominje da će se školska obuka redovno završiti samo u nekim naseljima, dakle — tamo gdje su bili jaki talijanski garnizoni (Klenovica, Ledenice—Polje, Povile, Novi). Za škole u Bribiru i Krmpotama ističe da će se obuka nastaviti »ako se prilike ne pogoršaju«. Međutim, ni škola u Krmpotama nije više nastavljena. Obuka u ostalih 5 škola (Krmpotska Luka, Mataija Draga, Donje Zagone, Trbotinj i Vojsko) nije uopće nastavljena, a to je jasno istaknuo i kotarski predstojnik.

Vrijedno je pripomenuti da je kotarski predstojnik izvjestio 10. srpnja 1942. godine o nemogućnosti isplate »podvorničke nagrade« za Ivana Mataiju, podvornika pučke škole u Mataija Dragi, jer da je pristup u selo »radi odmetnika nemoguć«. Spomenuti Ivan Mataija je tada bio aktivist NOB-a, a Mataija Draga sastavni dio vinodolskog slobodnog teritorija.

I iz tih je spisa vidljivo kako je prosvjetna djelatnost ustaških vlasti potpuno obustavljena u više škola novljanskog kotara krajem 1941. godine, upravo zbog velikih uspjeha postignutih pokretanjem i razvitkom NOB-a. Koliko je sadržaj tih dokumenata potvrda snage i uspjeha NOB-a na ovom području, toliko je još više — potvrda nemoći ustaških i talijanskih civilnih odnosno okupacijskih vlasti da se uspješno suprotstave razbuktalom oružanom otporu fašizmu i borbi naroda Vinodola za drugačije društveno i državno uređenje, u okviru kojeg i drugačiji sadržaj prosvjetne djelatnosti.

Zaključimo s konstatacijom da su i citirani dokumenti potvrda dubokih revolucionarnih promjena koje su se ostvarivale u dijelu Vinodola već u prvim mjesecima oslobodilačkog rata. Jer, onemogućavanje ustaške prosvjetne djelatnosti bio je sastavni dio sveukupnih oslobodilačkih, ali i revolucionarnih ostvarenja, koja su vinodolski komunisti uspješno provodili.

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
KOTARSKA OBLAST
NOVI

Broj: 2818 / — 1942.

U Posom, dne 12. lipnja, 1942.

Predmet: Pučke škole - stanje - izvještaj.

Ministarstvu Nastave
odjelu za pučku nastavu

u Zagrebu.

Usljed pogoršanih prilika, planinskog kraja područja ovoga kotara, u kome se nalaze pučke škole: Slimpote, Slimpotaka, Luka, Kalajja, Draga, Tribotinj, Zagone i pomoćna pučka škola Vojsko, obustavljen je rad navedenih škola, do poboljšanja sigurnosnih prilika, tj. čišćenjem Velike župe, Vinodol i Podgorje, u Senju, broj: 413 od 21. IV. 1942.

Navedene škole ne rade već od početka mjeseca svibnja, t. j., a učiteljstvo pučke škole Slimpote, Slimpotaka, Luka, Tribotinja, i pomoćne pučke škole Vojsko bilo je usljed opasnosti prisiljeno napustiti službena mjesta, te su po potrebi službe dočelnici na rad u druge pučke škole kotara, vanjskog.

Pučka škola u Kalajji, Dragi ne radi napravo već od 22. listopada 1941. kada je učitelj Vinodol, Ladislav samovoljno napustio službena mjesta odmetnuvši se u odmetnike.

Pučka škola u Zagone ne radi od 3. prosinca 1941. do 23. svibnja 1942. usljed premještanja učitelja Kaliterne Mirka u Sokolovac, kotar Klopionica. Škola pučke škole Zagone nastavila se ponovnim nastupom službe učitelja Kaliterne Mirka dne 23. svibnja 1942. usljed premještanja iz Sokolovca u Zagone i vrtila se do 10. svibnja, t. j., kada je imenovani u noći odveden od odmetnika.

Isto tako je privremeno obustavljen rad u pučkoj školi u Tribitnu, tj. čišćenjem Velike župe, Vinodol i Podgorje u Senju, broj: 3074 od 28. V. t. j. i škole ne radi od 15. svibnja, t. j., ali imade izgleda, mogućnosti da bi se obuka pučke škole u Tribitnu i Slimpotama još do kraja školske godine mogla nastaviti i razviti.

Za vrijeme čišćenja planinskog kraja područja ovoga kotara od odmetnika po odlaznoj savezničkoj talijanskoj vojsci, strasala su mnoga sela i naselja školske občine Slimpotaka, Luka, Tribotinja, Zagona i Vojsko.

Stanovnicima sela i naselja navedenih školskih občina, napaljeni, su domovi (kuće) i školske zgrade ^{zgrade} i pučke škole u Tribitnju.

Zgrada pučke škole Štimpotske Luke i pomoćne pučke škole
Vojsko ingotjele su 42. vikine od 20. do 25. mibya, t. g., a zgrada pučke škole
Žagona dne 5. lipnja 1942.

Zgrada pučke škole Štimpotske Luke i Žagona su vlasništvo
posobnika, kojima se plaća najamnina, na temelju ugovora osobnih, p
Tilkoj župi Vinodol i Podgorje, u Senju 64. 2044 i 2048 od 15. IV. 1942. i glasno
doknake najamnine broj: 41048 i 42008 od 23. IV. 1942

Pokraj ovako izvanrednih teških prilika, i bezobzirnog poljenja
kuća, stanovništva, najmodaveima pučke škole Štimpotske Luke i Žagona,
kao ni školskim posobnicima, nie bilo moguće očuvati školske zgrade ni
školsku imovinu, jer su i ramis ostali bez svoga doma.

Obuka školske godine 1941./42. ^{nedono} karšit će se u pučkoj školi:
Šlenovici, Kedenice, Bvi, Povile, ti, Bnbike i Štimpotama, aka se
sadlanje smisnije prilike, ne pogoršaju.

Obuku u pučkoj školi Štimpotske Luke, Katija Trago,
Tribotinja, Žagona i pomoćne pučke škole Vojsko, prima ukakanom
stanju ne će biti moguće karšiti ka školsku godinu 1941./42., a niti
kupočiti u školskoj godini 1942./43. do konačnog smirenja i smajinja
izvanrednih prilika.

Na kmanje sa napominom, da je u pogledu najamnine
ka pučku školu Štimpotske Luke i Žagona i posobničkih nagrad
posebno obaviješten računski seljick, a ka pomoćnu pučku školu Vojsko,
seljick ka seljačku prosijetu.

La Dom spumni!

Škoterski predstavnik:

Kuini

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA
MINISTARSTVO NARODNE PROSVE
Primljeno, dne 24. V. 1942. 194

62309

BILJEŠKE

¹ Usp. Arhiv Hrvatske (AH), fond: NDH — Nastava i školstvo, svezak 140—IV—1633. U pitanju je »Iskaz kotarske oblasti Novi Vinodolski o stanju školstva u kotaru« od 8. siječnja 1942. godine. Pripominjemo da u bilješkama o citiranim dokumentima nismo primjenjivali uobičajena objašnjenja (naročito o tehničkoj odnosno vanjskoj identifikaciji dokumenta), već samo najnužnija. Smatrali smo da je to dovoljno za ovu potrebu.

² Usp. isto. Iz tabelarnog prikaza, priloženog spisu kotarske oblasti, nije moguće pouzdano zaključiti da li je broj đaka, naznačen u tabeli, zaista polazio školu, ili se odnosi na sve one koji su bili obvezni polaziti.

³ Usp. isto. sv. (svezak) 410—IV—1726.

^{3a} U tekstu spisa kot. oblasti (usp. b. 1.) je naznačeno da je Vivoda »nestao 22. X. 1941«.

⁴ Usp. b. 1.

⁵ Usp. isto.

⁶ Usp. isto, sv. 414—IV—1277.

⁷ Usp. b. 1.

⁸ Napad je izvršila Bribirska partizanska četa pod rukovodstvom komandira Jove Lončarića i komesara Josipa Mršana. (Šire o tome: Zbornik dokumenata NOR, Tom V, k. 5., str. 147.; Andrija Tus: »Bribir u revolucionarnom pokretu i oslobodilačkom ratu«, izdanje Institut za historiju radničkog pokreta Hrvatske, Zagreb 1971., str. 197—98. Autor je naveo pogrešan datum akcije, tj. 27. V umjesto 5. VI.